

ban „behatolunk az Istenbe”, annál inkább merjük megmutatni Istenben ténylegesülő valóságos voltunkat - és éppen ez a tisztaság.

- Másokat lelkesíteni tudás. Másokat lelkesíteni csak elragadtatott (Istentől fellelkesített) személy tud. Aki nek az aktív magány következményeként élményektől feszül a belseje, az könnyebben tud másokat is fellelkesíteni és a jézusi útra lendíteni.
- Harmónia. E szóval az aktív magány valamennyi következményét összefoglalom. Az értelem, érzelem és akarat dinamikus egysége ez. A háromatomos vegyület (H₂O) stabil összhangja, ritmusos működése. Az ide eljutott emberre mondhatjuk: Ilyennek gondolt el minket az Isten!

(folytatjuk)

DRYP

KERTI NAPLÓ HELYETT FEBRUÁRI ELKÉSETT GONDOLATOK

Ha most a házkörüli időszerű teendőket venném sorra, bizony vissza kellene lapoznom, mint az egyszerű plébánosnak az evangéliumban, mit is mondott tavalylilyentájt. Még éppen hogy ellapoztam Pál napját a naptárban – amikor az jutott eszembe, vajh ez a páfördulás az időjárás népi megfigyelésének fordulata, vagy a Taurusban nevelkedett s Gemaliel főrabbi iskolájában tanult nagyműveltségű Saul rabbi damaszkuszi úton megesett megvilágosodó változása.

Nem is próbálkoznék holmi dilettánsként olcsó megfajtésekre gubancolódni, hiszen szinte valamennyi keresztény egyház szent Pálként megvilágosodott rabbira hivatkozva hirdeti a szent leckéket Isten ígéiként. Tehát maradok a magam kaptafájánál, mit is mondanak a népek tán több ezer éves tapasztalatokra hagyatkozva a januári hosszabodó nappalok reményében. Kezdjük azzal, hogy mit ír róla napjaink Néprajzi Lexikona. Azért jegyeztem meg, hogy *napjaink*, mert még a néphitet – a több ezer éves tapasztalatokból felhalmozott hagyományba öröklődő ösismeretet is – a regnáló birodalmak s vallások fogalmazták át ideológiai uralmuk célja szerint. Mert ki tudja milyen névnapokhoz kötve már január közepén (is) időjósító napokat figyeltek a természettel együtt élő parasztok, pásztorok, amelyekből próbáltak felkészülni a tavaszi teendőkre – hosszan tart-e még a tél, vagy már enyhére vált. Lehet, már korábban is, mielőtt Saul leesett lováról. Tehát olvassuk: „Január havi gyakori csikorgó téli idő után 25-éhez kapcsolták a páfördulást, azaz az időjárás gyökeres megváltozását. Ebben az időszakban, ezen fordulatok rendszeresen jelentkeznek is. „Pálnak fordulása, fél tél elmúlása!” – sóhajtották ilyenkor már több bizakodással a tavaszra is gondolva, a kalendáriumot böngészve a régi öregek. Január 25-e – az öskeresztényeket üldöző Saulból lett Szent Pál apostol megtérésének az ünnepe – találóan

kapcsolódott össze a népi időjósállal. *Hogy tudniillik ezen a napon a tél is ellenkezőjébe fordul, és kifelé balagva jeget tör, vagy csinál. Se szeri, se száma az erre utaló hajdani jóvendöléseknek.*” Arra is érdemes figyelni, mennyire beágyazódott a negyven napos ciklus – legyen az böjt, vagy Medárd az esővel, hogy a többit már ne is említsem – itt egy másik példa az időjósító megfigyelésekre: „Az időjárást is meg lehet jósolni e napon, mert Páfördulása időjósító nap is. Laskón a hátralevő tél negyven napja, azaz, úgy vélik, még negyven napig olyan lesz az idő, mint most. Általános hiedelem szerint Pál fordulásokor a tél ellenkezőre fordul, vagy jégtörő, vagy jégcsináló lesz. Ha az ember meglátja az árnyékát, hosszú télre kell számítani – tartják Baranyában, Szlavóniában és a bácskai Telecskán. Ha Pál napján szép az idő, akkor még annyi hideg napra lehet számítani, mint amennyi már eltelt az esztendőből.” Végül az állatok viselkedéséből is próbáltak következtetni a várható időjárás alakulására. Medvés megfigyelésre a megszokott február másodika előtt is sor kerülhetett, a türelmetlenebb gazdáknál. „Az állatok is jelzik az időt. Közismert a medve időjárás jelzése. Baranyában ezt így adják elő: „Ha Páfördülőkör a medve kijön a téli menedékeről, és meglátja, hogy süt a nap, akkor még visszamegy, mert még annyi hideg nap lesz, mint amennyi már elmúlt az esztendőből.” A bácskaiak részletesebb képet festenek. „Ha Pál fordulóján napos idő van, akkor kijön a medve a barlangjából, körülnéz, azután visszamegy, megigazítja a fekvőhelyét, újra visszafekszik, mert még hideg lesz.” Az ürge is időjós lehet. Ha kijön az odújából, jó idő lesz. A pásztorok még talán a földműveseknél is jobban igazodnak el a természet ellenséges jelei között. Balázs Mátyás oromhegyesi pásztor is kiváló megfigyelője a természetnek. Ő mondja, ha kisüt a nap Jóraforduló Pálkor, vagyis Páfördülőkör, akkor a tél második fele keményebb lesz, mint az első. Ha nem süt ki, gyengébb időjárásra van kilátás.” Annyit még hozzáfűznék az idézetekhez, hogy nem mindig január volt az év első hónapja. Nevét Janus isten után nyerte, akit a szerencsés kezdet, illetve a kapuk és átjárók isteneként is tiszteltek az ókori Rómában. Korábban a január és a február volt az év utolsó két hónapja, amit utólag adtak hozzá a római naptárhoz, mivel az ókori rómaiaknál ez a téli időszak eredetileg nem kapott hónapot. Akkor március volt az év első hónapja, csak később lett január a tizenegyedikből az év első hónapja. És már ebben az átcsúszott januárban találjuk meg Pál télfordító névnapját. Mert januárnak az ősi magyar neve a **Fergeteg hava jól kifejezte a téli tulajdonságait itt a Kárpát-medencében.** Visszakanyarodva a medvékhez, napjaink mackói felénk – ha lennének, mert csak egy eltévedt barangolt itt a nőgrádi dombok között, míg vissza nem fordult szlovák társaihoz csippec a bőre alatt – aligha láthatták árnyékukat ezen a langyos februári borult napon. Bátran elindulhatnának hát vértisztító medvehagymát keresni a tavaszi fel-frissüléshez. Mert ez a fokhagyma illatú erdei növény, roboráló tulajdonságának köszönhetően kapta a medve-

hagyma nevet s lett tavaszi divatos árúja a piacoknak. Levele nagyon hasonlít a gyöngyvirágéhoz, amelynek fogyasztása magas sejtméreg (kolhicin) tartalma miatt akár halállal is végződhet. Szagolgassuk hát a leveleket, mielőtt beleaprítanánk a körözöttnek vásárolt túróba. Mert hogy még a medvéktől is lehet valamit tanulni.

Lapzártakor érkezett a hír, hogy gyertyaszentelőre, medvelesőre kisütött a nap. Mitévők legyünk ezután a kertben s mitévők lehettek a mackók?

BULÁNYI GYÖRGY EGYHÁZREND...

1.4. "A szeretetrend feltétlen elemei"

Bármely konkrét szeretetrendnek vannak feltétlen és nem feltétlen elemei. A feltétlen elemeket azok a tudati és törekvésbeli tényezők alkotják, amelyek nélkül nem beszélhetünk jézusi szeretetközösségről. Négy ilyen feltétlen feltétel elemet ismertünk fel: jézusi, szeretet, közösség, autonóm. A szeretetrend tehát "autonóm, jézusi szeretet-közösségen" alapul.

1.4.1. "Jézusi"

Az első elem: jézusi. Annyit jelent ez, hogy elismerjük Jézust igazodási pontként. Elismerjük, hogy Jézus számunkra meghatározó módon képviseli Isten akaratát. Nem jelent ez konkrét trinitológiát, krisztológiát, vagy szótériológiát valamely megváltoztathatatlan dogma értelmében, de jelenti, hogy hiszünk abban, hogy van Isten, van Szentháromság, és hogy Jézus ebből a Szentháromságból való. A Honnan jött? /trinitológia/, a Miként jött? /krisztológia/ és a Miért jött? /szótériológia/ tekintetében különböző válasz-rendszerek lehetségesek, amelyek a századok folyamán alakultak-bontakoztak. Ma is így tesznek, s nyilvánvalóan a jövőben is alakulni-bontakozni fognak.

Nem alkothat jézusi közösséget az olyan szemlélet, amely tagadja Isten létét, ill., hogy Jézus az Isten világából érkezett. A közösség szeretetrendje nem Isten nélkül épül. Ugyanakkor a közösség nem dobja ki magából azokat a testvéreket sem, akik szeretni jönnek a közösségbe, bár a szeretet ontológiai alapjait illetően problémáik vannak: azaz hisznek a szeretetben, de bizonytalanok Isten létében, és ezért vagy ettől függetlenül Jézus Isten-voltában is. Azért jár el így e közösség, mert azt gondolja, hogy Isten számára kedvesebb az, aki kételkedik ugyan Benne, de szeret, mint az az ember, aki nem kételkedik ugyan Benne, de nem szeret. Nem teszi ezzel magát a közösség hívők és ateisták vegyes gyülekezetévé, szentháromságtagadóvá sem lesz, csak lehetőséget hagy a szeretetben, mint az élet vezérelvét elfogadók számára, hogy a közösség segítségével a fenti problémákban felzárkózzanak a közösség Istent és Szentháromságot valló tudatához.

1.4.2. "Szeretet"

A másik feltétlen elem: a szeretet. A szeretet mi-voltának tudati látását jelenti ez a feltétel, valamint azt a törekvést, hogy életünket minden erőnkkel odaformáljuk ehhez a tudathoz. Ez a szeretet - negatív megfogalmazásban - kiváltságra nem törekvést jelent. Pozitív megfogalmazásban pedig azt jelenti, hogy az emberiség minden tagja számára biztosítani akarjuk azt, amit a magunk számára az emberi természetből fakadó igénynek /"jog"/ tekintünk. Ez az a gyökérmozzanat, amely pozitíve-negatív kibontja a szeretet egész tartalmát: a szolgálat vállalása és az uralkodás elutasítása, az adás vállalása és a vétés elutasítása, a békességteremtés vállalása és az erőalkalmazás elutasítása. Ezek nélkül nem szerethetem felebarátomat úgy, mint magamat. A főparancs áthúz minden kiváltságot, nem tűr semmiféle privilégiumot.

1.4.2.1. "A kisebbség tisztelete"

A kiváltságot nem ismerésnek van két igen jelentős következménye. Az egyiket már láttuk: kiközösítést nem ismerést. Nem biztos, hogy a többségnek van igaza. Nem biztos, hogy a közösség helyesen méri fel a kilógó tagnak a kilógását. Nem biztos, hogy a kilógó tag - "tétkozló fiú". Az örök szövetség jézusi megújítása úgy jutott el csúcspontjára, hogy az örök szövetséget újítani nem akaró szövetségi főpap kiközösítést végzett! Ruháját szagatva tett bizonyosságot arról, hogy a zsidóságból kilógó Jézus a legmagasabb fokon szövetségtörő: a szövetség Istenét káromolja. Ha Kaifás értette volna azt, amit e sorokkal képviselni szeretnék, akkor Gamáriel módjára viselkedett volna, s valami ilyesmi hangzott volna el a szájából: Testvér, nem tudunk követni. Számunkra idegen ez, amit mondasz. Nézz körül. Nem úgy látjuk a dolgokat, ahogyan te. Lehet, hogy egyszer majd úgy látjuk, de most nem. Jézus pedig megértette volna, hogy a szinodrium